

Posudek oponenta diplomové práce

Autorka: Bc. Lenka Vyternová

Název: Životní dílo PhDr. Břetislava Hofbauera

Rozsah: 76 s.

Předložená diplomová práce si vytyčila za cíl představit a zhodnotit životní dílo Břetislava Hofbauera. Téma je úzce svázáno s oborem autorky.

Přestože si práce jako celek zaslouží spíše pochvalu – pokud bych měl být konkrétnější, tak přínosná je zejména čtvrtá kapitola – měl bych několik kritických připomínek:

V úvodu se nachází velké množství stylistických neobratností, někdy až na hranici možnosti pochopení toho, co autorka chtěla říci.

Z první kapitoly mě zarazil její rozsah – opravdu není standardní, aby kapitola měla pouze jedinou stránku. O Hofbauerovi se čtenář dozvídá jen velmi málo. Hlavně nic netuší o jeho dětství, mládí, motivacích pro jeho pracovní činnosti v padesátých až sedmdesátých letech, atd. Mimochodem je to pouze stručný – a nikoli strukturovaný životopis – jak autorka tvrdí v úvodu. I v rámci této jediné stránky je možné najít nepřesnosti, kdy autorka „přeskakuje“ v popisu Hofbauerova života z počátku 21. století do 70. let století minulého.

Druhá kapitola popisuje obsah Hofbauerových děl v chronologickém pořadí. Její slabinou jsou vždy úvodní části podkapitol. Dále vidím jako problém, že autorka více nehodnotí skutečnost, že svojí publikační činností Hofbauer prakticky přitakával výchovným způsobům v komunistickém Československu. Pouhé zmínky o tom, že publikace jsou „...psány pod vlivem tehdejší politické ideologie“ nestačí k tomu, aby došlo k hlubšímu zhodnocení toho, proč a jak autor psal to, co psal. Při čtení jsem se nemohl zbavit dojmu, že diplomantka vše svádí na dobu, ve které publikoval, že vlastně neměl na vybranou. Tato má poznámka platí hlavně pro podkapitolu 2.1. Podkapitola 2.2 je ukázkou jak stylistické těžkopádnosti, tak i gramatických nekorektností (viz např. s. 15). V podkapitole 2.3 se pak nachází část, která je jakýmsi zhodnocením mimo strukturu kapitoly. Čtvrtá podkapitola (2.4) má zase problém vnitřního členění, ve kterém jsou poměrně nešťastně kombinovány tematické úvody s číslováním publikací. Vcelku logicky je věnován velký prostor systematické obsahové analýze Hofbauerových polistopadových děl.

Ve třetí kapitole měli být popsáni autoři, ze kterých Hofbauer myšlenkově vycházel. Ovšem již úvodní část kapitoly nejistě uvádí (s hrubou pravopisnou chybou), kteří autoři MOHLI mít přímý vliv na utváření jeho postojů, hodnot a myšlení – ačkoli v úvodu (s.6) jednoznačně

slibovala rozkrýt myšlenkovou kontinuitu mezi Hofbauerem a autory, kterými se inspiroval. Hledání této kontinuity je na s. 51-52 pojato nepříliš šťastně: místo toho, aby jednoduše řekla, který autor – a čím – Hofbauera ovlivnil, nejprve popsala názory několika autorů – a až poté hovoří o Hofbauerově vztahu k nim. Těchto neobratností se však již vyvarovala v dalším běhu kapitoly.

Ve čtvrté kapitole se diplomantka snaží o „zachycení myšlenkových proudů v rámci tématické oblasti“. Jak sama píše – chce interpretovat „myšlenkovou filosofii“ (přesněji řečeno toto je její cíl) – což je podle mého názoru nesmyslné sousloví. Kromě toho v úvodu kapitoly ještě zmiňuje, že chce ukázat „jeho pohled“ a „jeho myšlenkovou koncepci“, což mají být dvě různá kritéria pro hodnocení či nalézání jeho přínosu. (?) Tato kritéria vyznívají jako zcela stejná – a vzhledem k nesmyslnému cíli stejně nesmyslná.

Naštěstí díky nadpisům podkapitol je čtenáři záhy jasné, jaké tematické oblasti chce diplomantka sledovat. Vybrala z knih jednotlivá témata: volnočasová zařízení, participace dětí a mládeže (slovo participace používá samostatně jako terminus technicus – ale i Hofbauer toto slovo vždy používá v kontextu) a pedagogika volného času.

Ovšem i zde bych minimálně při hodnocení jeho prací od padesátých let do poloviny šedesátých let doporučil se znovu zamyslet nad tím, jaká byla doba a jak se komunistická ideologie promítala do výchovných koncepcí. Podle mého názoru u autora musíme vždy brát při hodnocení toho, co napsal, v úvahu také to, k čemu se ideologicky hlásil. Toto autorka v úvahu nebere vůbec. Velmi je to patrné kupř. v hodnocení publikace z roku 1964 na s. 57. Zde se zdá, jako by Hofbauer neměl jinou možnost, než „výt s vlky“ (možná je chybou právě to, že jsme se v první kapitole nedozvěděli, jestli byl Hofbauer přesvědčený komunistou nebo nebyl, atd.).

V závěru práce autorka konstatuje prakticky u shrnutí každé kapitoly, že cíle byly splněny. S tím bych si nebyl jistý. První kapitola je zpracována nedostatečně. Ve druhé chybí dostatečné zasazení do dobového kontextu (to dokazuje i seznam použitých zdrojů). Životní dílo Břetislava Hofbauera by se autorce interpretovalo ve čtvrté kapitole rozhodně lépe, kdyby se více zabývala jak jeho životem, tak si i načetla základní literaturu o období komunistické totality. Netvrdím, že to, co napsala, je špatně – avšak možná by došla k jiným poznatkům, některé údaje by mohla vyhodnotit jinak.

Po stránce jazykové práce není zcela v pořádku. Kromě hrubých chyb na s. 52, 56, 57 a 66, se v ní nalézá řada chyb v interpunkci. Vážně diskutovat by se dalo i o použití některých slov – např. v závěru se objevuje slovo „determinovat“ v kontextu, který autorka jistě nezamýšlela, protože z předešlého obsahu práce rozhodně nevyplývá. Dalším příkladem může být věta (cituji přesně – i s gramatickými chybami): „Bylo tak možné zrcadlit, kteří autoři měli přímí či nepřímí vliv na utváření jeho myšlenkové filosofie.“ (s.66, první odstavec).

Teologická
fakulta
Faculty
of Theology

Jihočeská univerzita
v Českých Budějovicích
University of South Bohemia
in České Budějovice

Diplomovou práci přes výše uvedené nedostatky doporučuji k obhajobě před odbornou komisí.

Navržené hodnocení: dobře

V Č. Budějovicích 13.5.2013

Rudolf Svoboda